

последующее вложение средств в природоохранные мероприятия

приводит к все меньшему снижению уровня риска $\frac{\partial^2 y_i(q_i, v_i)}{\partial v_i^2} \geq 0$.

ЗБАЛАНСОВАНА СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ, ЯК МЕТОДИКА ОЦІНКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ СІПЛОГІСТИЧНОГО СЕРЕДОВИЩА

І.М. Майорова, доцент, к.э.н., ГВУЗ «ПГТУ»

Збалансована система показників (ЗСП) (англ. - Balanced Scorecard (BSC)) - концепція перенесення і декомпозиції стратегічних цілей для планування операційної діяльності і контроль їх досягнення. По суті ЗСП - це механізм взаємозв'язку стратегічних задумів і рішень з щоденними завданнями, спосіб направити діяльність усієї компанії(чи групи) на їх досягнення. На рівні бізнес-процесів контроль стратегічної діяльності здійснюється через так звані ключові показники ефективності (англ. - Key Performance Indicator (KPI)). KPI є вимірниками досяжності цілей, а також характеристиками ефективності бізнес-процесів і роботи кожного окремого співробітника. Перевага ЗСП полягає в тому, що організація, що впровадила цю систему, отримує в результаті вектор дій відповідно до стратегії на будь-яких рівнях управління і зв'язують різні функціональні області, як, наприклад, управління персоналом, фінанси, інформаційні технології і т. інш. Balanced Scorecard розроблена на основі виведень дослідження, проведеного на початку 1990-х років професором Harvard Business School Робертом Капланом і президентом консалтингової фірми Renaissance Solutions Девідом Нортоном. Дослідження проводилося з єдиною метою: виявити нові способи підвищення ефективності діяльності і досягнення цілей бізнесу.

Суть цієї системи коротко формулюється двома основними положеннями: одних фінансових показників недостатньо для того, щоб повністю і усебічно (збалансовано) описати стан підприємства, їх треба доповнити іншими показниками; ця система показників може бути використана не просто як комплексний індикатор стану підприємства, а як система управління, яка забезпечує зв'язок між стратегічними починаннями власників або топ-менеджменту і операційною діяльністю менеджменту підприємства. Концепція ЗСП вигідно відрізняється від інших концепцій тим, що фінансові й

нефінансові індикатори інтегруються з урахуванням причинно-наслідкових зв'язків між показниками, які виступають у ролі результатів і ключовими факторами, під впливом яких вони формуються. Основна структурна ідея BSC полягає в тому, щоб збалансувати систему показників у вигляді чотирьох груп.

Перша група включає традиційні фінансові показники.

Друга група описує зовнішнє оточення підприємства, його відношення з клієнтами. Третя група характеризує внутрішні процеси підприємства: інноваційний процес; розробка продукту; підготовка виробництва; постачання основними ресурсами; виготовлення; збут; після продажне обслуговування.

Четверта група дозволяє описати здатність підприємства до навчання і зростання, яка аналізується за такими показниками: люди з їх здібностями, навичками і мотивацією; інформаційні системи, що дозволяють поставляти критичну інформацію в режимі реального часу; організаційні процедури, що забезпечують взаємодію між учасниками процесу і визначають систему ухвалення рішення.

У світі бізнесу існує цілий ряд прикладів успішного впровадження збалансованої системи показників. Саме завдяки цим успішним прикладам методологія постійно розвивається і удосконалюється за рахунок накопичення різного досвіду. Серед найбільш відомих і добре документованих прикладів - американські корпорації "Mobil U.S. Marketing and Refining" і "Cigna Property and Casualty".

ОЦЕНКА ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ТРАНСПОРТНЫХ СИСТЕМ В СИТИЛОГИСТИЧЕСКОЙ СРЕДЕ

А.С. Цумаева, доцент, к.э.н., ГВУЗ «ПГТУ»

Транспортные системы в ситилогистической среде – это совокупность транспортных единиц, предназначенных для организации и осуществления перевозки людей и грузов в городских и промышленных районах с определенными целями.

Для оценки экономической эффективности транспортных систем в ситилогистической среде предлагается использовать подход Всемирного банка к оценке эффективности проектов направленных на инвестирование развития транспортных систем. В так называемых транспортных заметках Всемирного банка (Transport Notes, сокращенно TRN) описываются основные принципы и подходы к оценке экономической эффективности проектов по развитию